

บทคัดย่อ

ภาคนิพนธ์	:	การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปิตตานีต่อการจัดการขยะ : ศึกษากรณีชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตง ชุมชนกำแพงบาโงย และชุมชนจารูพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
โดย	:	นายนิพัทธ์ นิเต็ม
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก	:	การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม
ปีการศึกษา	:	2544

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปิตตานีต่อการจัดการขยะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปิตตานี ได้แก่ ชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตง ชุมชนกำแพงบาโงย และชุมชนจารูพัฒนา จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ของประชาชน ระดับการนับถือศรัทธาผู้นำชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ลักษณะของบ้านเรือนในชุมชน และการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. กลุ่มตัวอย่างที่มีความตระหนักของประชาชนต่อปัญหาขยะ ระยะเวลาตั้งถิ่นฐาน อายุ และเพศ ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลา จากการศึกษา พบว่า ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด ก็ควรให้มีการรับรู้ข่าวสารจากวิทยุอย่างต่อเนื่อง และควรประชาสัมพันธ์จากหอกระจายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว ให้มากขึ้นเพราะแหล่งข่าวสารเหล่านี้อยู่กับประชาชนมากที่สุด ถ้าเทศบาลนครยะลาได้ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะ และให้ความร่วมมือกับเทศบาลนครยะลามากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านความตระหนักของประชาชนต่อปัญหาขยะ จากการศึกษา พบว่า ประชาชนได้รับทราบข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลา น้อยที่สุด ดังนั้น เทศบาลนครยะลา ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะด้วยสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หอกระจายข่าว แผ่นพับ ใบปลิว ผู้นำชุมชน ฯลฯ ให้มากยิ่งขึ้นและกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความสำนึก และตระหนักต่อการจัดการขยะ

1.3 ด้านการนับถือศรัทธาต่อผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า เมื่อมีปัญหาหรือกรณีพิพาทจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนน้อย ดังนั้น ผู้นำชุมชนต้องให้ความสำคัญต่อปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือแก้ไขในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งประชาชนจะนับถือศรัทธาต่อผู้นำชุมชนมากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้นำชุมชนต้องการความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ จากประชาชนในชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนด้วยความยินดีและเต็มใจมากขึ้น

1.4 ด้านการได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกในชุมชน จากการศึกษาพบว่า ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน / หมู่บ้าน ประชาชนจะได้รับประโยชน์ต่อการเป็นสมาชิกกลุ่มน้อย จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจในการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมในชุมชน ดังนั้น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ และให้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อจะเป็นจุดดึงดูดให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มมากขึ้น และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 เทศบาลนครยะลา จะต้องมีการกระตุ้นประชาชนให้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ได้แก่ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมสนับสนุน

2.2 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครภัยความสะอาดของชุมชนเพื่อช่วยกันดูแล และกระตุ้นเตือนคนในชุมชนให้มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อการจัดการขยะ รู้จักการเผาขยะ เป็นต้น

2.3 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ควรทำอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญจะต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อประสิทธิผลต่อการจัดการขยะของเทศบาลนครยะลา

2.4 ควรประชาสัมพันธ์ หรือให้ความรู้กับประชาชนได้ทราบถึงโทษของขยะ และผลกระทบโดยตรง และโดยอ้อม เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และให้ความร่วมมือต่อการจัดการขยะ

ABSTRACT

RESEARCH PAPER : Participation of People in Community Areas
along Pattani Basin on Garbage Management :
A Study of Huasapansateng, Khampongbangoy
and Jarupattana Community, Muang District,
Yala Province

BY : Mr. Nipat Nitem

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Analysis and Planning

ACADEMIC YEAR : 2001

The study focused on studying people's participation level and the factors related to their participation in garbage disposal in the communities along the Pattani River. The sample consisted of 150 people in Ban Huasapansateng, Khampongbangoy and Jarupattana communities. A questionnaire was employed for data collection. Percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test were used for data analysis.

The findings were briefly stated as follows :

1. The overall participation was found to be at a moderate level.
2. Significant differences were found at the 0.05 level when people's acknowledgement of related information project, their faith in community leaders, their social group membership and their education were considered.
3. However, no significant difference was found at the 0.05 level when the subjects' realization of the garbage problem, number of residential years, age and sex were considered.

Recommendations

1. Policy implications

1.1 Acknowledgement of information related to the Yala Municipality's garbage disposal project. It was found that people received the information mostly from the radio, so this channel should be used continually. Also, the dissemination of messages through news spreading tower, brochures and leaflets should be increased because these sources of information were close mostly to people. If the Yala Municipality continuously informs people of the garbage management, it will get more cooperation from them.

1.2 People's realization of the garbage problem. As it was found that people received the information about the garbage disposal project least, therefore, the Yala Municipality should publicize the related information through different types of mass media, such as radio, a new spreading tower, brochures, leaflets, community leaders, etc. This should be done constantly and continuously in order to make people become conscious of the garbage management.

1.3 Faith in community leaders. It was found that people hardly sought help from the community leader when a problem or conflict arose. Because of this, the community leader must pay closer attention to problems in the community and must be ready to help solve community problems. This in turn would make people have more faith in him, and when he wants cooperation from people, they will willingly give him so.

1.4 Benefits from being social group members. It was also found that people received little advantage in participating in community/village activities, so they were not seriously interested in being group members in the community. Thus, the community leader and authorities concerned should give importance to this matter by making people to gain more benefits from becoming

group members in order to attract more people to join social group, therefore the community development activities will become more effective.

2. Operational implications

2.1 The Yala Municipality should urge people to participate more in its activities. People should be given an opportunity to help in thinking, planning, decision-making, implementation, and support.

2.2 A volunteer group for community cleanliness should be set up to look after the community and to urge people to realize the seriousness of the garbage problem and to be responsible for garbage disposal, such as burning it.

2.3 Public relations work should be carried out continuously. Particularly, people should be encouraged to think about how to solve the problem and to participate in decision-making in order to increase the Yala Municipality's efficiency in garbage management.

2.4 People should be informed of the dangers of garbage to health, including direct and indirect impacts so that people will see the importance of cooperating in garbage disposal.